

Pensioen in eigen beheer: afstempelen is geen afkoop

30 oktober 2012

Directeuren-groootaandeelhouders (DGA) die pensioen in eigen beheer opbouwen, kunnen volgend jaar hun pensioenrechten fiscaal gefaciliteerd verminderen – afstempelen – als de BV te weinig vermogen heeft om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. In het Belastingplan 2013 wordt voorgesteld om zo'n vermindering eenmalig, op de pensioeningangsdatum, toe te staan. Door deze goedkeuring wordt het afstempelen van de pensioenrechten niet aangemerkt als een verboden handeling, en wordt een fictieve afkoop van de pensioenaanspraak met de daarbij behorende belastingheffing voorkomen.

Veel DGA's hebben in hun BV – net als de grote pensioenfondsen – een dekkingstekort voor de pensioenverplichtingen: in de BV zit onvoldoende vermogen om aan de pensioenverplichtingen te kunnen (blijven) voldoen. In het Belastingplan 2013 wordt voor deze gevallen een oplossing aangereikt. Goedgekeurd wordt dat een BV (vanaf 1 januari 2013) de aangegane pensioenverplichtingen vermindert, en alsnog in overeenstemming brengt met het in de BV aanwezige vermogen, zonder dat dit bij de DGA tot belastingheffing leidt. De afstempeling van de pensioenaanspraken wordt niet als een fictieve afkoop aangemerkt. Zo'n gefaciliteerde afstempeling kan éénmalig, op de pensioeningangsdatum plaatsvinden, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de dekkinggraad in de BV is minder dan 75%. De dekkinggraad moet berekend worden op basis van de fiscale waarde van de pensioenverplichtingen, niet op basis van de veel hogere commerciële waarde.
- de onderdekking, het tekort aan vermogen, in de BV is een gevolg van reële beleggings- en ondernemingsverliezen. Een tekort dat veroorzaakt is door winstuitkeringen – middellijk of onmiddellijk – in de voorgaande jaren, kan niet tot een gefaciliteerde afstempeling leiden. Ook worden er voorwaarden gesteld aan vorderingen en schulden (in rekening-courant) tussen de BV en de DGA, en met de DGA verbonden lichamen en personen.
- De afstempeling leidt niet tot een hogere verkrijgingsprijs van de aanmerkelijk-belang aandelen in de BV waarin de pensioenverplichtingen zijn ondergebracht.

De BV moet de winst die ontstaat door het verminderen van de pensioenverplichtingen – de vrijvalwinst – tot het fiscale resultaat rekenen. De BV zal die winst veelal kunnen verrekenen met compensabele verliezen.

Voor pensioenuitkeringen die al zijn ingegaan per 1 januari 2013 geldt een overgangsregeling. Deze pensioenaanspraken kunnen in de jaren 2013 tot en met 2015 ook eenmalig, onder dezelfde voorwaarden, afgestempeld worden.

Commentaar

DGA's die in hun BV een dekkingstekort hebben voor de pensioenverplichtingen, kunnen dat probleem niet oplossen door de pensioenaanspraken gedeeltelijk prijs te geven. Dat prijsgeven leidt vrijwel altijd tot een (fictieve) afkoop van de pensioenrechten, met een daaraan gekoppelde belastingheffing van 52% over de waarde van de pensioenaanspraken, plus daarbovenop nog eens een heffing van 20% revisierente. Prijsgeven zonder belastingheffing is slechts mogelijk als de pensioenaanspraken 'niet voor verwezenlijking vatbaar zijn', en dat is volgens de geldende rechtspraak pas aan de orde als de BV in faillissement, surseance van betaling of schuldsanering verkeert. Naar verwachting zullen veel DGA's de belastingvrije afstempeling van hun pensioenaanspraken willen (of beter: moeten) benutten. Financiën moet maar niet te streng zijn bij de uitleg en toepassing van de voorwaarden voor zo'n afstempeling.